

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 23. marraskuuta 2022
(OR. en)

15144/22

COH 111
SOC 647

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 22. marraskuuta 2022

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 14481/22

Asia: Koheesiopolitiikka
– Neuvoston päätelmät (22. marraskuuta 2022)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston (yleiset asiat / koheesio) 3910. istunnossaan 22. marraskuuta 2022 hyväksymät päätelmät koheesiopolitiikasta.

Neuvoston päätelmät koheesiopolitiikasta**EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO**

- 1) PALAUTTAA MIELEEN kesäkuussa 2022 antamansa päätelmät komission tiedonannosta, joka koskee kahdeksatta koheesiokertomusta ”Koheesio Euroopassa kohti vuotta 2050 mentäessä”;
- 2) MUISTUTTAA, että koheesiopolitiikka on tärkein politiikka, jossa keskitytään EU:n alueiden sosioekonomiseen kehitykseen ja pyritään vähentämään alueiden välisiä eroja SEUT-sopimuksen 174 artiklan mukaisesti; ja VAHVISTAA, että sosiaalisen, taloudellisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoite on Eurooppa-hankkeen ytimessä, sekä KOROSTAA riskejä, jotka liittyvät kriisien ja muuttuvan geopolitiittisen tilanteen aiheuttamiin kasvaviin alueellisiin eroihin;
- 3) KOROSTAA unionin taloudellisten etujen suojaamisen merkitystä ja ottaa huomioon yleisestä ehdollisuusjärjestelmästä unionin talousarvion suojaamiseksi annetun asetuksen;

Koheesiopolitiikan lisäarvo

- 4) KOROSTAA, että koheesiopolitiikka on joustavaa, nykyaikaista ja pitkäaikaista, ja TOTEAA koheesiopolitiikan merkityksen EU:n tulevan kehityksen edistämisessä taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden vahvistamisessa, EU:n kansalaisten elämänlaadun parantamisessa sekä kiertotalouteen ja ilmastoneutraaliin, vihreään ja digitaaliseen talouteen siirtymisen tukemisessa, samalla kun varmistetaan tasapainoiset sisämarkkinat ja lisätään EU:n kilpailukykyä maailmanlaajuisesti;

- 5) TUO ESIIN koheesiopolitiikan vipuvaikutuksen; KOROSTAA arviota, että 15 vuotta täytäntöönpanokauden päättymisen jälkeen jokainen koheesiopolitiikkaan käytetty euro on tuottanut 2,7 euron lisäyksen BKT:hen EU:n tasolla¹;
- 6) MUISTUTTAA, että koheesiopolitiikka on ollut edelläkävijä arviointikäytäntöjen ja tulossuuntautuneen ohjelmasuunnittelun käytössä. Koheesiopolitiikan hyviä käytäntöjä voitaisiin levittää edelleen EU:n muihinkin politiikkoihin;
- 7) TOTEAA, että koheesiopolitiikka ei ole kriisiväline, vaikka se on osoittautunut keinoksi auttaa viimeaikaisten kriisien vaikutusten lieventämisessä, ja KATSOO, että koheesiopolitiikan olisi voitava mukautua uuteen kehitykseen vaarantamatta rakenteellisia ja pitkän aikavälin tavoitteitaan;
- 8) PAINOTTAA, että yhteistyöhön perustuva hallinnointi on keskeinen tekijä, jolla varmistetaan koheesiopolitiikan tehokas täytäntöönpano ja jolla on myönteisiä vaikutuksia seuraavien edistämisessä:
- sen varmistaminen, että kansallista tasoa alemmat hallintotasot sitoutuvat asianmukaisesti ja kumppanit osallistuvat kumppanuusperiaatteen mukaisesti, mikä luo tunnetta ohjelmien ja kehityssuuntausten omistajuudesta ja edistää Eurooppa-hankkeeseen kuulumista;
 - julkishallinnon valmiuksien ja laadun parantaminen ja sen investointeja koskevan strategisen suunnittelun lähestymistapa, joka perustuu järkevään tukitoimilogiikkaan, tulossuuntautuneisuuteen ja talousarvion toteutukseen;
 - alhaalta ylöspäin suuntautuvan ohjelmasuunnittelun mahdollistaminen, samalla kun uudet globaalit suuntaukset kytketään kansalliseen ja alueelliseen päätöksentekoon ja investointien suunnitteluun (esim. keskittyminen älykkääseen erikoistumiseen ja digitaaliseen muutokseen, älykkäisiin kaupunkeihin, paikkalähtöiseen lähestymistapaan, alueellisten vaikutusten arvioinnin soveltamiseen);

¹ Kahdeksas kertomus taloudellisesta, sosiaalisesta ja alueellisesta yhteenkuuluvuudesta, Koheesio Euroopassa kohti vuotta 2050, luku 9: Koheesiopolitiikan vaikutus.

- 9) KOROSTAA, että rahoitusvälineiden moninkertaistuminen lisää päällekkäisyyksien riskiä koheesiopolitiikan tukitoimien kanssa, saattaa vaarantaa koheesiopolitiikan valmiudet saavuttaa pitkän aikavälin tavoitteensa, lisää koordinoitukustannuksia ja aiheuttaa hallinnollista raskautta jäsenvaltioille, alueille ja edunsaajille;
- 10) KATSOO, että eri välineiden väliset rajaviivat olisi määriteltävä tarkasti ja että muiden välineiden olisi täydennettävä koheesiopolitiikkaa ja oltava synergisiä sen kanssa, jotta vältetään keinotekoinen pirstoutuminen ja investointien päällekkäisyys;

Ohjelmakausi 2014–2020

- 11) ON TYYTYVÄINEN ohjelmakaudella 2014–2020 saavutettuihin tuloksiin ja PANEE MERKILLE komission kahdeksannessa koheesiokertomuksessaan esittämän analyysin;
- 12) PAINOTTAA, että on keskityttävä ohjelmakauden 2014–2020 päättämiseen [...], ja PYYTÄÄ komissiota ottamaan huomioon kaikki mahdolliset joustomahdollisuudet päättämismenettelyjä määritellessään, jotta toimet voidaan panna täytäntöön vaikuttavalla ja tehokkaalla tavalla;
- 13) KEHOTTA komissiota, jäsenvaltioita ja alueviranomaisia yhteistyössä kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa levittämään laajalti koheesiopolitiikan tuloksia ja hyötyjä ja saattamaan ne yleisön tietoisuuteen;

Koheesiopolitiikka ja sen räätälöity vastaus viimeaikaisiin kriiseihin

- 14) PANEE MERKILLE, että koheesiopolitiikalla oli tärkeä rooli covid-19-kriisin taloudellisten seurausten torjunnassa, ja PALAUTTAA MIELEEN, että komission lainsäädäntöehdotukset koheesiopoliittisesta tukitoimesta Euroopan pakolaisten auttamiseksi (CARE), REACT-EU-välineestä myönnettävän ennakkorahoituksen lisäämisestä ja FAST-CARE-tukitoimesta hyväksyttiin nopeasti;

- 15) KEHOTTA komissiota seuraamaan tiiviisti Venäjän ilman edeltävää provokaatiota toteuttaman Ukraina kohdistuvan sotilaallisen hyökkäyksen taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia, myös energiamarkkinoiden tilannetta ja inflaatiota, ja selvittämään tarvittaessa, millaisilla lisätoimilla voitaisiin varmistaa, että koheesiopolitiikan ohjelmien täytäntöönpano onnistuu;

Ohjelmakausi 2021–2027

- 16) SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI siihen, että vuosien 2021–2027 lainsäädäntökehityksen täytäntöönpanosäännöt ovat yksinkertaisemmat ja joustavammat; KEHOTTA komissiota arvioimaan näiden sääntöjen vaikutusta ja seuraamaan mahdollisuuksia jatkaa yksinkertaistamista erityisesti kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien hallinnollisen rasituksen osalta verrattuna todelliseen lisäarvoon;
- 17) KOROSTAA ohjelmakauden 2021–2027 osatekijöitä, kuten
- koheesiopolitiikan ja talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson välistä yhteyttä, jota on vahvistettu ohjelmakaudella 2021–2027; HUOMAUTTAA kuitenkin, että paikkalähtöisen lähestymistavan ja EU:n painopisteiden välinen tasapaino on varmistettava;
 - uusia askeleita kohti parempaa tarkastusjärjestelmää, joka perustuu pitkän aikavälin luottamuksen rakentamiseen;
 - mahdollistavien edellytysten järjestelmää; KATSOO, että mahdollistavien edellytysten täyttymisen arviointi on ratkaisevan tärkeää koheesiopolitiikan moitteettoman täytäntöönpanon kannalta, aiheuttamatta kohtuutonta hallinnollista rasitusta jäsenvaltioille;
 - ratkaisuja, jotka auttavat varmistamaan, että koheesiorahoitus on ympäristö-, sosiaali- ja ilmastotavoitteiden mukaista;
 - virtaviivaistettua tukitoimilogiikkaa ja indikaattorijärjestelmiä sekä yksinkertaistettua tuloskehystä; sekä ohjelmien ja kumppanuussopimusten väliarviointia vuonna 2025, jotta voidaan vastata uusiin haasteisiin;
 - yhteistyöhön perustuvaan hallinnointiin kuuluvien ohjelmien täytäntöönpanoon liittyviä vaihtoehtoja tiettyjen rahoitustasojen siirtämiseksi rahastojen ja alueluokkien välillä;
 - laajempia mahdollisuuksia yhdistää erilaisia tukimuotoja, kuten rahoitusvälineitä ja avustuksia;

- 18) ON TYYTYVÄINEN siihen, että komissio on antanut ohjeita ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta ja ilmastokestävyydestä, ja KEHOTTAÄ komissiota jakamaan jäsenvaltioiden kanssa esimerkkejä parhaista käytännöistä;
- 19) KEHOTTAÄ jäsenvaltioita ja komissiota varmistamaan, että vuosien 2021–2027 ohjelmien täytäntöönpano alkaa viipymättä, ja toteuttamaan tarvittavat toimet täytäntöönpanon nopeuttamiseksi;
- 20) KEHOTTAÄ komissiota ja jäsenvaltioita edistämään yksinkertaistamista muun muassa tutkimalla edelleen uusien vaihtoehtojen, kuten kustannuksiin perustumattoman rahoituksen ja yleisemmin yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen, mahdollisuuksia, ja PYYTÄÄ komissiota jakamaan esimerkkejä parhaista käytännöistä ja tukemaan jäsenvaltioita tässä asiassa;
- 21) KOROSTAA, että on tärkeää ehkäistä ja torjua petoksia ja korruptiota; KEHOTTAÄ jäsenvaltioita ja komissiota tekemään tiivistä yhteistyötä näissä kysymyksissä ja tehostamaan valvontajärjestelmiä;
- 22) KEHOTTAÄ jäsenvaltioita ja komissiota valmistautumaan riittävän varhaisessa vaiheessa kauden 2021–2027 tehokkaaseen väliarviointiin;
- 23) PYYTÄÄ komissiota
- näyttämään jatkuvasti toteen koheesiopolitiikan vaikutuksen analysoimalla makrotaloudellisia ja heijastusvaikutuksia kaikkien alueiden osalta faktoja ja lukuja käyttäen,
 - selvittämään koheesiopolitiikan investointien vaikutusta yleiseen etuun ja tehtyjen investointien kestävyYTEEN,
 - analysoimaan koheesiopolitiikan moninaisia tuloksia muun muassa talouden, innovoinnin, digitalisaation, ilmaston ja ympäristön sekä sosiaaliasioiden aloilla;

Koheesiopolitiikan alueellinen ulottuvuus

- 24) KATSOO, että paikkalähtöinen lähestymistapa, jossa otetaan huomioon alueiden alueelliset erityispiirteet, on olennainen osa koheesiopolitiikkaa;
- 25) HUOMAUTTAA, että EU:n välineiden suunnittelussa ja täytäntöönpanossa, mukaan lukien ne, joilla vastataan odottamattomiin maailmanlaajuisiin haasteisiin, olisi otettava huomioon alueellinen ulottuvuus;
- 26) PAINOTTAA, että erityistä huomiota on kiinnitettävä sellaisten alueiden, erityisesti vähemmän kehittyneiden alueiden, erityispiirteisiin ja tukeen, jotka kärsivät erilaisista rakenteellisista tai pysyvistä epätasapainotiloista niiden alkuperästä riippumatta;
- 27) KOROSTAA, että koheesiopolitiikalla edistetään merkittävästi maaseutu- ja kaupunkialueiden kehitystavoitteiden saavuttamista samalla, kun edistetään yhdenmukaisia lähestymistapoja alueisiin;
- 28) KOROSTAA rajat ylittävän, valtioiden välisen ja alueiden välisen yhteistyön merkitystä ja sen luomia mahdollisuuksia jäsenvaltioille ja niiden alueille sekä naapuruuspolitiikan maille ja liittymistä valmistelevaa tukivälinettä käyttäville maille, ja KOROSTAA, että keskinäinen yhteistyö edistää alueiden kehitystä ja EU:n yhdentymistä;
- 29) SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI mahdollisuuksiin, joita yhteistyön ja yhteistyötoimien sisällyttäminen Investoinnit työpaikkoihin ja kasvuun -tavoitteen ohjelmiin tarjoaa, sekä koheesiopolitiikan toimiin, joilla makroalue- ja merialuestrategiat pyritään sisällyttämään siihen;

- 30) PANEE MERKILLE, että vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehyksessä on perustettu oikeudenmukaisen siirtymän rahasto, jonka avulla alueet ja ihmiset voivat käsitellä sosiaalisia, työllisyyteen liittyviä, taloudellisia ja ympäristöön liittyviä vaikutuksia, joita aiheutuu siirtymisestä kohti unionin vuoden 2030 energia- ja ilmastotavoitteita ja unionin ilmastoneutraalia taloutta vuoteen 2050 mennessä;
- 31) KEHOTTAJAA jäsenvaltioita nopeuttamaan valmistelua ja komissiota hyväksymään nopeasti oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta osarahoitetut ohjelmat ja vastaavat alueelliset oikeudenmukaista siirtymää koskevat suunnitelmat;
- 32) PYYTÄÄ komissiota ottamaan huomioon Next Generation EU -välineen määrärahojen erityispiirteet ja näiden varojen täytäntöönpanon määräajat, ja KEHOTTAJAA komissiota tukemaan jäsenvaltioita oikeudenmukaisen siirtymän rahaston oikea-aikaisessa täytäntöönpanossa erityisesti suurten muutoshankkeiden osalta;

Koheesiopolitiikka vuoden 2027 jälkeen

- 33) KOROSTAA yhteenkuuluvuuden merkitystä EU:n periaatteena, politiikkana, tavoitteena ja pilarina ja KOROSTAA, että taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta on edelleen vahvistettava vahvan monitasoisen hallinnon ja alueellisten sidosryhmien ja kansalaisten kumppanuuden pohjalta EU:n eri politiikanaloilla;
- 34) KOROSTAA, että koheesiopolitiikka on kaikkien alueiden politiikkaa;
- 35) PYYTÄÄ komissiota esittämään lainsäädäntöehdotuksensa vuoden 2027 jälkeiselle ajalle mahdollisimman pian EU:n seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskevan ehdotuksen toimittamisen jälkeen;
- 36) MUISTUTTAA, että nämä päätelmät eivät vaikuta neuvotteluihin vuoden 2027 jälkeisestä monivuotisesta rahoituskehyksestä ja EU:n koheesioalan lainsäädäntökehyksestä;

37) PYYTÄÄ komissiota

- arvioimaan kaikkia vuosien 2021–2027 lainsäädännön näkökohtia, tutkimaan tarkemmin tulospohjaisen lähestymistavan tarjoamia mahdollisuuksia ja hyödyntämään sitä parhaalla mahdollisella tavalla seuraavan lainsäädäntökehityksen valmistelussa;
- jatkamaan koheesiopolitiikan ohjelmien hyväksymistä ja täytäntöönpanoa koskevien sääntöjen yksinkertaistamista todistettujen esimerkkien ja parhaiden käytäntöjen pohjalta kaikkien sidosryhmien hallinnollisen rasituksen keventämiseksi;
- yhdenmukaistamaan täytäntöönpanosääntöjä EU:n eri ohjelmissa, joilla edistetään samanlaisia tavoitteita, jotta vältetään kaikille sidosryhmille aiheutuva tarpeeton hallinnollinen rasitus;
- varmistamaan sääntöjen jatkuvuuden ja oikeusvarmuuden lisäämättä hallinnollista rasitusta;
- kannustamaan parhaiden käytäntöjen laajempaan käyttöön tapauksissa, joissa on näyttöä hyvistä tuloksista ja alhaisesta virhetasosta;

38) PYYTÄÄ komissiota tutkimaan koheesiopolitiikan lainsäädäntökehystä ja keskittymään samalla EU:n ja sen alueiden kestävä kehityksen tavoitteisiin pitäen mielessä, että kehityksessä olisi käsiteltävä kaikkien alueiden erityispiirteitä ja tarkasteltava edelleen kehitysloukussa olevien alueiden ja EU:n ulkorajoilla sijaitsevien alueiden tilannetta, jotta voidaan vastata asianmukaisesti niiden erityistarpeisiin, ja katsoo, että kehityksen olisi tarjottava erityistoimenpiteitä syrjäisimpien alueiden kehityksen tukemiseksi;

39) PAINOTTAA, että väestörakenteen haasteet, kuten negatiivinen väestökehitys, väestön ikääntyminen, väestökato ja aivovuoto, voivat merkittävästi syventää alueiden välisiä nykyisiä alueellisia eroja, jotka haittaavat yhteenkuuluvuutta, kasvua ja työllisyyttä; PYYTÄÄ komissiota tutkimaan, miten näihin haasteisiin voidaan vastata asianmukaisesti;

40) MUISTUTTAA, että joillakin syrjäisimmillä alueilla ja saarijäsenvaltioissa väestökehityksen haasteina voivat olla nuoren väestön kasvava osuus ja äärimmäiset väestötiheydet;

- 41) PYYTÄÄ komissiota jatkamaan tiivistä yhteistyötä ja tiedonvaihtoa jäsenvaltioiden kanssa politiikan suunnittelun ja toteuttamisen keskeisistä osatekijöistä seuraavan lainsäädäntöpaketin valmisteluprosessin aikana;
- 42) PYYTÄÄ komissiota, jäsenvaltioita ja alueviranomaisia pitämään mielessä, ettei koheesiota vahingoiteta investointivälineiden valmistelussa, esimerkiksi varmistamalla, että EU:n ja jäsenvaltioiden politiikat ja välineet edistävät lähentymistä ja alueiden välisen ja alueiden sisäisen epäsymmetrian vähentämistä; [...]
- 43) PYYTÄÄ komissiota arvioimaan EU:n nykyisiä poliittisia välineitä ennen uusien välineiden käyttöönottoa, jotta vältetään päällekkäisyydet nykyisten välineiden ja erityisesti koheesipolitiikan kanssa. Arvioinnissa olisi määritettävä EU:n poliittisen kehyksen tehokkain täytäntöönpanomenetelmä ja eri välineiden arvioinnin tulokset;
- 44) ON EDELLEEN SITOUTUNUT asiasta vastaavien ministerien säännölliseen poliittiseen keskusteluun yleisten asioiden neuvostossa koheesipolitiikasta, sen täytäntöönpanosta ja mahdollisista haasteista.
-